

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
landskapslag om tillämpning i land-
skapet Åland av vissa i riket gällan-
de författningar rörande konsument-
skydd.

Allmän motivering
B a l k g r u n d

Den 1 september 1978 trädde fem rikslagar angående konsumentskydd i kraft (konsumentskyddslagen, lagen om anordnande av konsumentrådgivning i kommun, lagen om konsumentombudsmannen, lagen om marknadsdomstolen och lagen om konsumentklagonämnden, FFS 38-42/78). Beträffande tillämpligheten av dessa lagar i landskapet har det i viss mån rått oklarhet. I en den 28 juli 1978 daterad promemoria (nedan justitieministeriets PM) har justitieministeriet uttalat åsikten att lagarna, med undantag av lagen om anordnande av konsumentrådgivning i kommun, i sina huvudsakligaste delar är tillämpliga även i landskapet. Ehuru justitieministeriet inte anförtrötts några verkställighetsuppgifter med avseende på den nya lagstiftningen om konsumentskydd vilka jämlikt självstyrelselagen skulle påkalla ett ställningstagande från ministeriets sida i frågan om ifrågavarande lagar är tillämpliga i landskapet eller inte, kan man räkna med att ministeriets åsikter har visst inflytande på de verkställande myndigheternas och eventuellt även på Ålandsdelegationens och högsta domstolens inställning till frågan om landskapets lagstiftningsbehörighet på konsumentskyddets område. Vid beredandet av föreliggande framställning har landskapsstyrelsen därför funnit anledning att i vissa avseenden beröra de i justitieministeriets promemoria anförda synpunkterna.

Den omständigheten att justitieministeriet, avvikande från självstyrelselagens regler samt tidigare praxis, uttalat sig om ny rikslagstiftnings tillämplighet i landskapet, samt det förhållandet att fråga är om lagstiftning vars verkningar direkt berör alla medborgargrupper, har föranlett landskapsstyrelsen att för erhållande av auktoriativa ställningstaganden från högsta domstolen och republikens president påskynda handläggningen av förevarande lagstiftningsärende, något som bl.a. medfört att det inte förelegat tid till utarbetande av en framställning som grundar sig

helt och hållet på landskapsstyrelsens egna överväganden. Däremot har landskapsstyrelsen hört de mest representativa företrädarna för konsumenterna och näringsutövarna över lagförslaget.

B e h ö r i g h e t s f r å g o r

Allmänt

1. Frågan om tillämpligheten av reglerna beträffande s.k. nytt rättsområde.

Konsumentskydd är inte upptaget såsom ett självständigt rättsområde i självstyrelselagen. En självklar anledning härtill är den omständigheten att begreppet var okänt när självstyrelselagen stiftades. Enbart det förhållandet att konsumentskyddet såsom begrepp då var okänt, berättigar emellertid inte till slutsatsen att fråga är om ett nytt rättsområde i den mening 11 § 2 mom. 20 p. och 13 § 1 mom. 21 p. självstyrelselagen avser. Det är nämligen uppenbart att frågan om ett nytt rättsområde är för handen eller inte skall avgöras med ledning av den förhandenvarande lagstiftningens materiella innehåll. Terminologiska och lagstiftningstekniska nyskapelser äger sålunda ingen självständig betydelse i sammanhanget.

På grund av det ovan sagda bör således avgöras huruvida konsumentskyddslagstiftningen med hänsyn till sitt faktiska innehåll är att anse som ett nytt rättsområde eller inte. Härvid är att observera att såsom nya rättsområden ansetts främst regleringen av frågor som framkallats genom nyuppkomna faktiska förhållanden (t.ex. på grund av tekniska framsteg) medan sådan lagstiftning som innebär att nya eller ändrade regler skapas för förut bekanta förhållanden och relationer, i regel inte betraktats såsom lagstiftning inom nytt rättsområde ens i det fall att den tidigare lagregleringen varit ytterst ofullständig. (Jfr. Tollet-Uggla, Lagstiftningen angående självstyrelse för Åland H:fors 1930

s.71 jämte hänvisningar. När det gäller relationer mellan enskilda är reglerna i självstyrelselagen (11 § 2 mom. 11 p.) så allmänt avfattade att det ifråga därom är i det närmast omöjligt att föreställa sig lagstiftning som i självstyrelselagens mening skulle kunna betraktas såsom normering av nytt rättsområde).

Objektet för konsumentskyddslagstiftningen är dels de åtgärder som näringsidkaren vidtar till främjandet av avsättningen av sina varor och tjänster och bevakandet av sina rättigheter gentemot avnämarna (jfr 2 och 3 kap. konsumentskyddslagen) samt dels det mellan näringsidkaren och konsumenten ingångna avtalet (jfr 4-6 kap. konsumentskyddslagen). Lagstiftningens primära syfte är att skydda konsumenten (Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till konsumentskyddslagstiftning, 1977 rd nr 8 s.5). För uppfyllandet av syftet såvitt gäller de avsättningsfrämjande åtgärderna verkar särskilda statliga organ (konsumentombudsmannen, marknadsdomstolen). Såvitt gäller ingångna avtal ankommer det på konsumenterna själva att tillse att lagens syften nås. Härvidlag kan bistånd påkallas, förutom av allmän domstol i enlighet med redan tidigare gällande regler, av kommunal konsumentrådgivare och konsumentklagonämnden samt under särskilda förutsättningar av konsumentombudsmannen.

Som av det ovan sagda framgår så reglerar konsumentskyddslagstiftningen förhållanden och företeelser som var bekanta och åtminstone delvis reglerade i lag eller sedvanerätt redan då självstyrelselagen stiftades. Utgående från att självstyrelselagen beaktar alla de angelägenheter som var eller kunde vara föremål för rättslig reglering när lagen trädde i kraft, bör konsumentskyddet enligt landskapsstyrelsens uppfattning inte betraktas såsom ett nytt rättsområde i självstyrelselagens mening. Den omständigheten att regleringen i dag till följd av ändrade synsätt möjligen sker i andra syften än när självstyrelselagen stiftades, har således i sig ingen betydelse när det gäller att avgöra huruvida fråga är om ett nytt rättsområde eller inte.

1.2.1.2. Frågan om till vilket rättsområde konsumentskyddet är att hänföra

Konsumentskyddslagstiftningen utgör en reglering av delvis offentlig- och delvis civilrättslig natur. Av offentligrättslig natur är t.ex. bestämmelserna beträffande konsumentombudsmannens, marknadsdomstolens, konsumentklagonämndens och övriga statliga organs verksamhet ävensom bestämmelserna rörande kommunal verksamhet på konsumentskyddets område. Av civilrättslig natur är de regler som är direkt tillämpliga i förhållandet säljare-konsument, vilka ingår i 4-6 kap.konsumentskyddslagen samt, trots det starkt framträdande offentliga intresset, även de materiella reglerna i 2 och 3 kap.sagda lag .

Eftersom konsumentskyddslagstiftningen uttryckligen tar sikte på att reglera den verksamhet som utövas av n ä - r i n g s i d k a r e (1 kap. 1 och 5 §§ konsumentskyddslagen; lagens näringsidkarberegpp är mer omfattande än det traditionella näringsidkarbegreppet, en omständighet som dock sannolikt är av relativt obetydlig praktisk betydelse - lagen är således tillämplig främst i fråga om personer som enligt gällande näringsrättslig lagstiftning är att betrakta såsom näringsidkare)så förefaller det naturligast att hänföra densamma till näringsrättens område. (Beträffande vad som förstås med näringsrätt (i objektiv bemärkelse), se t.ex. K.A. Moring, Finsk näringsrätt, Helsingfors 1914 s.31 f., Jaakko Uotila, Elinkeinolupa, Helsingfors 1967 s. 87 (3 stycket in fine). Enligt justitieministeriets promemoria förstås med näringsrätt näringsutövarens rättsligt skyddade ställning med avseende på utövandet av näringen, d.v.s. den rätt enskild som redan vidtagit näringsutövningen har att fortsätta idkandet av ~~närigen~~ (s.3 jämförd med Uotila a.a.s. 87 (2 stycket)). Bestämmelserna om sagda näringsrätt skulle enligt justitieministeriet utgöra (den objektiva ?) näringsrätten. Frånsett att den "näringsrätt" som anges i justitieministeriets promemoria som objekt för lagstiftningsåtgärder är så "smal" att någon självständig rättslig reglering därav knappast förekommer i praktiken, så är det uppenbart att självstyrelselagens regler rörande näringsrätt inte sammangår med justitieministeriets uppfattning om näringsrättens väsen. Att så är fallet kan till en del bero på att den framställ-

ning av Uotila som man stöder sig på i fråga om begreppet näringsrätt har ett alldeles speciellt syfte. Uotila använder nämligen begreppet som en tillfällig preskriptiv definition vid sin undersökning av beskaffenheten av det skydd som näringsutövaren åtnjuter mot lagstiftning (och andra myndighetsåtgärder) som syftar till att inskränka eller förhindra den verksamhet han bedriver. "Näringsrätt" är således i ifrågavarande sammanhang närmast synonymt med "rätt att i större eller mindre omfattning fortsätta utövandet av tidigare tillåten näringsverksamhet som förbjudits eller inskränkts genom lag eller annat myndighetsförfogande".

Det ovan sagda gäller särskilt den del av konsument-skyddslagstiftningen som är av offentligrättslig natur eller beträffande vilken det offentliga intresset är särskilt framträdande (Jfr Ulf Bernitz: Konsumentskyddet, syften, metoder och utvecklingslinjer; "Svensk rätt i omvandling", Stockholm 1967 s.90). Den näringsrättsliga lagstiftningen utgör nämligen av gammalt främst en reglering i offentligt intresse. Denna inriktning framstod med särskild tydlighet under tiden före näringsfrihetens införande då rätten att utöva näring (och yrke) principiellt var förbehållen dem som upptagits som medlemmar i de olika (hantverks)skråna och (handels)gillena, vilka var samman-slutningar av närmast offentligrättslig natur. (Se be-träffande den dåvarande näringsrättsliga regleringen t.ex. II-VIII kap. Handelsbalken i 1734 års lag samt beträffande regleringens rättssystematiska karaktär, C.A.Reuterskiölds kommentar i "Minnesskrift ägnad 1734 års lag av jurister i Sverige och Finland" (Del I s. 415)). Den reglering av näringsutövningen som gällde före näringsfrihetens införande företer i sak knappast några likheter med motsvarande reglering enligt konsumentskyddslagen, vilket bl.a. beror på att motiven för lagstiftningsåtgärderna är så olikartade. I "formellt" avseende föreligger dock en likhet, bestående däri att regleringen i vartdera fallet är avsedd att omfatta i stort alla former av egentlig näringsutövning. Här i skiljer sig konsumentskyddslagstiftningen från den näringslagstiftning som ägt rum under tiden från näringsfrihetens införande. Föremålet för dylik lagstiftning har nämligen i allmänhet utgjorts av enskilda näringsgrenar och lagstiftningen har ofta inneburit reglering av näringsutövningen. Härvid har konsumentskyddet vanligen inte utåt framstått som den primära orsaken till

lagstiftningsåtgärden. Undantag från sistnämnda regel utgör t.ex. livsmedelslagstiftningen (43/77), lagstiftningen rörande reglementering av resebyråverksamheten (56/75), och lagstiftningen rörande handel med tobaksvaror (52/78).

Beträffande sådana i konsumentskyddslagstiftningen ingående bestämmelser som är av "rent" civilrättslig (närmast avtalsrättslig) natur (i huvudsak 4-6 kap. konsumentskyddslagen) framstår det inte såsom lika uppenbart som beträffande övriga delar av konsumentskyddslagstiftningen att fråga är om näringsrätt. Orsaken härtill är att den avtalsrättsliga lagstiftningen traditionellt varit fristående från den näringsrättsliga. I näringsrättsliga författningar har således i allmänhet intagits endast ytterst knapphändiga regler rörande relationerna mellan näringsidkaren och hans kunder. Dessa relationer har alltså vanligen reglerats av den allmänna civilrätten (Jfr Moring a.a.s. 33). Även i de fall då speciell reglering förekommer t.ex. så att avtalsfriheten i visst avseende begränsats, anses det ofta att de allmänna civilrättsliga reglerna fortfarande gäller i förhållandet mellan avtalsparterna, såvida inte uttrycklig bestämmelse stadgar motsatsen. När sådana bestämmelser saknas, drabbas näringsidkare som bryter mot bestämmelser i näringsrättsliga författningar vanligen endast av påföljder av offentlig-rättslig natur. Eventuella civilrättsliga följder blir beroende av huruvida förfarandet tillika står i strid med någon regel inom den allmänna civilrätten. Orsaken till detta förhållande är givetvis det starka offentliga intresse som gör sig gällande vid den näringsrättsliga regleringen.

Eftersom även de avtalsrättsliga reglerna i konsumentskyddslagstiftningen är avsedda att äga tillämpning enbart i förhållandet näringsidkare - konsument och således inte utgör någon del av den allmänna civilrätten samt då de tillkommit i samma syfte som övriga för konsumentskyddet skapade (civilrättsliga) bestämmelser, föreligger det enligt landskapsstyrelsens uppfattning ingen anledning att betrakta dem som något annat än bestämmelser av näringsrättslig natur. Frågan om ifrågavarande avtalsrättsliga regler, såsom varande närmast av köprättslig natur och därför av särskild betydelse för handeln, tillika skall anses vara hänförliga

till handelsrätten saknar, med hänsyn till att de inte är att hänföra till den allmänna civilrätten, intresse från lagstiftningsbehörighetssynpunkt. Eftersom frågan dock har ett visst allmänt intresse kan det vara skäl att kort beröra skillnaden mellan handelsrätten och "den egentliga" näringsrätten. Härvid kan konstateras att det grundläggande syftet med den handelsrättsliga regleringen är att åstadkomma snabba transaktioner samt klara och invändningsfria rättsförhållanden inom affärslivet. Regleringen sker m.a.o. i syfte att underlätta näringsutövningen och således i första hand för tillgodoseende av affärslivet egna intressen. (På grund av handelns stora internationella betydelse förefinnes en konstant strävan att skapa regler som är enhetliga för så många handelsnationer som möjligt - denna strävan sätter givetvis spår i den nationella lagstiftningen (och i nationella handelsbruk); för Finlands del t.ex. växel- och checklagstiftningen och den sjörättsliga lagstiftningen).

Den näringsrättsliga regleringen motiveras som ovan konstaterats alltid av ett näraliggande allmänt intresse. Efter näringsfrihetens införande är det bl.a. olika från allmän synpunkt icke tolerabla följder av näringsverksamheten som påkallat näringsrättslig reglering; i sakens natur ligger att regleringen vanligen skett i form av förbud och påbud.

Det är lätt att se att den konsumentskyddande lagstiftningen inte tillkommit i samma syfte som den handelsrättsliga. Snarare är det så att med den handelsrättsliga och den konsumentskyddande lagstiftningen avses att tillgodose två motstående intressen: köpmannens intresse av en snabb och störningsfri omsättning och konsumentens intresse av upplysning och betänketid inför ett köp samt korrektiv när köpet inte motsvarar förväntningarna. Och eftersom den konsumentskyddande regleringen tillkommit för avhjälpande av det från allmän synpunkt otillfredsställande förhållandet att konsumenten utgör den svagare av de båda parterna, är det naturligare att se lagstiftningen rörande konsumentskydd

som en näringsrättslig än som en handelsrättslig reglering¹⁾.

Självstyrelselagens regler beträffande kompetensfördelningen rörande närings- och civilrättslig lagstiftning.

Enligt 13 § 1 mom. 9 punkten självstyrelselagen tillkommer landstinget lagstiftningsbehörighet beträffande näringsrätt. Lagstiftningsrbehörigheten innebär rätt till såväl offentlig- som civilrättslig reglering (jfr 11 § 2 mom. 11 p. självstyrelselagen). Från området för landstingets lagstiftningsbehörighet har undantagits vissa vid självstyrelselagens ikraftträdande reglementerade näringsgrenar (Se t.ex. 11 § 2 mom. 10 p.) Av 11 § 2 mom. 8 p. framgår att "till den allmänna privaträtten hörande delar av handelsrätten" är förbehållen rikets lagstiftningsbehörighet. Som ovan redan framkommit så omfattar den allmänna privaträtten rättsregler som är tillämpliga mellan enskilda i allmänhet, utan hänsyn till deras levnadsställning. De rättsregler som är tillämpliga mellan enskilda endast under förutsättning att endera av dem eller bäggedera är t.ex. utövare av visst yrke, är däremot att hänföra till den s.k. speciella privaträtten. (Beträffande skillnaden mellan allmän och speciell privaträtt se även t.ex. J.N.Lang: Näringsrätt, Helsingfors 1895 s.1. I föreliggande framställning användes civilrätt och privaträtt som synonyma begrepp. Enligt äldre juridisk terminologi avsågs med civilrätt endast privaträttens allmänna del).

Till den speciella privaträtten hänförs även handelsrätten, såvitt fråga är om institut som är avsedda enbart (eller främst) för handelns behov (t.ex. de rättsinstitut som anges i senare delen av 11 § 2 mom. 8 p. självstyrelselagen). Den omständigheten att riket förbehållits uteslutande rätt till lagstiftning när fråga är om till den allmänna privaträtten hörande delar av handelsrätten och överhuvudtaget frågor som är att hänföra till den allmänna privaträtten (11 § 2 mom. 8 p. förra delen, 11 p.

1) I sammanhanget kan man dra en intressant parallell till arbetsavtalslagstiftningen. Liksom lagstiftningen om arbetsavtal och annan arbetslagstiftning utgör nämligen lagstiftningen om konsumentskydd ett undantag från den "gammalliberala" uppfattning enligt vilken de enskilda individerna skall tillkomma största möjliga frihet vid ordnandet av sina inbördes förhållanden, varför således samhällets ingripanden skall inskränkas till ett minimum. Den småningom vunnna insikten om att ifrågavarande politiska uppfattning tillämpad i näringslivets förhållanden leder till det avsedda målet endast i sådana situationer där avtalsparterna är någotsånär jämbördiga ledde relativt tidigt (i förhållande till tidpunkten för näringsfrihetens införande) till lagstiftning avsedd att skydda arbetaren i hans egenskap av den svagare parten i relationen arbetsgivare - arbetstagare. Det sociala motivet för lagstiftningen går igen när det är fråga om konsumentskyddslagstiftningen. Däremot föreligger inget sådant motiv när fråga är om traditionell handelsrättslig lagstiftning.

(självstyrelselagen) samt när fråga är om de (huvudsakligen till den speciella privaträtten hörande) rättsinstitut som anges i senare delen av 11 § 2 mom. 8 p. innebär med största sannolikhet att inte särskilt omnämnd privaträttslig reglering med avseende på speciellt handeln bedömts vara att hänföra till näringsrätten och således (med undantag för vissa särskilt angivna näringsgrenar) vara underkastad landskapets behörighet. Behörigheten skulle således ankomma på riket när det gäller att reglera rättsförhållanden där ingen av de berörda parterna är näringsutövare, medan det skulle ankomma på landskapet att (med undantag för vissa särskilda angivna näringsgrenar och vissa särskilt angivna rättsförhållanden) reglera rättsförhållanden där endera eller vardera av de berörda parterna är näringsutövare och fråga är om angelägenhet som äger samband med näringsutövningen. Av bestämmelserna följer vidare att de allmänna civilrättsliga reglerna i riket skall gälla även i landskapet intill dess särskild reglering med avseende på näringsverksamheten (och övriga rättsområden där landskapet äger rätt att lagstiftningsvägen reglera förhållanden mellan enskilda personer) ägt rum i landskapet.

Förenämnda tolkning av de ifrågavarande bestämmelserna kan i förstone möjligen förfalla oväntad. Emellertid är det svårt att tänka sig någon annan tolkning som tar hänsyn till dels att lagstiftningsbehörigheten i fråga om till näringsutövning anknutna "stadganden av privaträttslig natur" är anförtrodd landskapet och dels den systematiska indelning av civilrätten som ligger till grund för ifrågavarande regler. (I praktiken har ifrågavarande regler i självstyrelselagen uppfattats ha den innebörd som här angivits. Sålunda ansågs det t.ex. att den reglering av avtalsfriheten vid försäljning av tobak i näringsverksamhet som skedde genom lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (FFS 693/76) inte var bindande för tobakshandeln i landskapet, vilken alltså kunde fortgå i enlighet med allmänna civilrättsliga regler (intill dess reglering skedde genom landskapslag; beträffande sagda landskapslag inbegärdes utlåtande av högsta domstolen (utlåt.nr 2001, 1978-07-20)).

Med hänsyn till det som ovan sagts beträffande karaktären av den i riket i konsumentskyddande syfte antagna lagstiftningen och beträffande fördelningen av lagstiftningsbehörigheten enligt självstyrelselagen är ifrågavarande lagstiftning enligt landskapsstyrelsens uppfattning inte tillämplig i landskapet i fråga om annan näringsverksamhet än sådan beträffande vilken behörigheten att lagstifta uttryckligen ankommer på rikets vederbörande organ.

2. Konsumentskyddslagen

Eftersom konsumentskyddslagen innehåller de främsta materiella reglerna rörande konsumentskyddet är det som ovan anförts tillämpligt närmast med avseende just på denna lag. Till det som sagts kan dock läggas ytterligare några synpunkter. Som ovan redan konstaterats så kan konsumentskyddslagens materiella regler indelas i två huvudgrupper om man som den särskiljande faktorn betraktar frågan på vem det ankommer att begära rättelse när en näringsidkare överträtt en regel som binder honom i näringsutövningen. I fråga om den första gruppen (2 och 3 kap.)

d galler att det ankommer på myndighet (konsumentombudsmannen och marknadsdomstolen) att beivra överträdelse, medan det i fråga om den andra gruppen gäller att denna uppgift ankommer på näringsutövarens avtalspart, konsumenten (4-6 kap). Sagda skiljaktighet kan givetvis föranleda den uppfattningen att det offentliga intresset är mer framträdande när det gäller den första regelgruppen. Denna slutsats drar även landskapsstyrelsen. Det är emellertid att beakta att det offentliga intresset även i fråga om den andra regelgruppen är starkt framträdande. Att så måste vara fallet följer redan därav att konsumentskyddet uppfattats som en uppgift för det allmänna. Detta intresse kommer även till positivt uttryck i lagtexten. Sålunda har bägge regelgrupper närmast karaktären av till näringsidkarna riktade förhållningsorder rörande det förfarande som de skall iakttaga vid näringsutövningen. Beträffande den andra regelgruppen framgår denna karaktär hos reglerna därav att dessa, såvitt gäller de skyldigheter som pålagts näringsutövaren, inte kan sättas ur spel genom avtal (vilket förhållande avviker från det som är det normala inom civilrätten).

På grund av det ovan sagda ligger det nära tillhands att betrakta skillnaden mellan ifrågavarande två regelgrupper närmast som en skillnad av teknisk natur. I systematiskt hänseende skulle således någon skillnad inte föreligga utan i vartdera fallet vore det fråga om civilrättslig reglering av näringsverksamheten i avsikt att tillgodose ett angivet offentligt intresse. Också i justitieministeriets promemoria stannar man för den lösningen att fråga är om en skillnad av teknisk natur (s.4). Man delar även landskapsstyrelsens uppfattning att det offentliga intresset är mer framträdande vid den inom näringsrätten fallande civilrättsliga regleringen än vid civilrättslig reglering i allmänhet (s.3). Däremot drar man i behörighetsfrågan en helt annan slutsats än landskapsstyrelsen, i det att man anser konsumentskyddslagen utgöra sådan civilrättslig reglering som faller under rikets lagstiftningskompetens. För denna uppfattning framförs inga andra motiv än att

1) fråga är om ett privaträttsligt rättsförhållande mellan köpare och näringsidkare (s.3)

2) det ankommer på riket att lagstifta i angelägenheter rörande illojal konkurrens (s.5)

3) det i landskapslagstiftningen inte ingår några regler, som kan jämföras med reglerna i 2 och 3 kap. konsumentskyddslagen (s.5).

Det under punkt 1 refererade argumentet visar att man förbisett det centrala i den föreliggande frågeställningen. Det som är av intresse är ju inte det självklara förhållandet att fråga är om ett privaträttsligt rättsförhållande utan om detta rättsförhållande möjligen är att hänföra till den (begränsade) del av civilrättens område där landskapet äger lagstiftningsbehörighet. Eftersom denna fråga ovan redan ingående berörts, skall här endast ytterligare konstateras att den omständigheten att fråga är om reglering av avtal på intet sätt hindrar att regleringen kan vara av näringsrättslig natur. Det är tvärtom svårt att föreställa sig någon civilrättslig reglering på näringsrättens område som inte i en eller annan form skulle beröra avtalsfrågor.

Beträffande argument nr 2 kan konstateras att de rättsregler som omfattas av institutet illojal konkurrens är tillämpliga enbart mellannäringsutövare. De rättsregler däremot som reglerar näringsutövarnas verksamhet och som är att hänföra till näringsrätten är - till den del fråga är om civilrättslig reglering - tillämpliga främst i förhållandet näringsutövare - kund. Med hänsyn härtill bör den konsumentskyddande lagstiftningen sådan den i dag är utformad snarare vara att hänföra till "allmän" näringsrätt än till lagstiftningen rörande illojal konkurrens. Mot argumentet kan ytterligare anföras att institutet illojal konkurrens närmast är att betrakta som ett undantag från den huvudregel enligt vilken lagstiftningsrätten beträffande näringsutövning ankommer på landskapet. Enligt allmänt accepterade lagtolkningsregler bör en extensiv eller analogisk tolkning därför vara utesluten. Man bör tvärtom vara berättigad att motsatsvis draga slutsatsen att den del av näringsverksamheten som inte kan innefattas under begreppet illojal konkurrens (eller annars uttryckligen hänförts till området för rikslagstiftningen) kan utgöra föremål för reglering genom landskapslagstiftning.

Argument nr 3 vore relevant endast om det avgörande för vem som tillkommer lagstiftningsbehörigheten var tidpunkten då lagstiftningsåtgärder vidtages. För övrigt kan tilläggas att argumentet till sitt sakligt innehåll är oriktigt, eftersom även landskapslagstiftningen innehåller regler beträffande t.ex. marknadsföring (t.ex. landskapslagen om åtgärder för begränsning av tobaksrökningen (52/78), i vilken ingår regler beträffande reklam och försäljning, samt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande livsmedel (43/77), i vilken ingår, förutom de regler beträffande marknadsföringen som är intagna i de recipierade riksförfattningarna, vissa regler rörande marknadsföringen vilka saknar motsvarighet i rikslagstiftningen).

Som av det tidigare sagda framgår så bör konsument-skyddslagen anses tillämplig i fråga om sådana närings-grenar beträffande vilka lagstiftningsbehörigheten ankommer på riket. Sålunda bör den redan i dag tillämpas t.ex. när fråga om rörelse som bedrives av banker, försäkringsbolag och guldsmeder (11 § 2 mom. 10 p. självstyrelselagen).

Lagarna om konsumentombudsmannen, marknadsdomstolen och konsumentklagonämnden.

Genom rubricerade lagar har skapats organ för övervak-ningen av att konsumentskyddslagens materiella regler efter-leves. Dessa organs verksamhetsmöjligheter i landskapet är således beroende av tillämpligheten av konsumentskyddslagen. I den mån behörigheten att reglera de genom konsumentskydds-lagen reglerade rättsförhållandena ankommer på landskapet så ankommer det även på landskapets administrativa organ att om-besörja utförandet av de uppgifter på myndighetsnivå som regle-ringen kan föranleda. Denna uppgift kan endast genom överens-kommelseförordning överföras till vederbörande riksmyndig-heter.

Det sagda gäller emellertid inte när fråga är om sådana myndighetsåtgärder som är att hänföra till rättskipningens område. Uppgifterna inom detta område ankommer nämligen även till den del fråga är om rättsförhållanden som uppstår på grund av landskapslagstiftningen på riksorgan (4 kap. själv-styrelselagen). Denna omständighet innebär att t.ex. tvister som föranledes av bestämmelse i landskapslag skall handläggas av riksorgan - vanligen domstol. På grund härav så medför eventuell landskapslagstiftning på konsumentskyddets område, såvida den materiella regleringen är likartad som den i riket, att marknadsdomstolen är berättigad och skyldig att direkt på grund av landskapslagstiftningen handlägga sådana upp-gifter som är av rättskipningsnatur (och vilkas handläggande inte bör anses ankomma på allmän domstol). Beträffande mark-nadsdomstolen är dock att märka, att vissa av dess uppgif-ter är av administrativ natur (t.ex. utfärdande av förbud och utsättande av vite enligt 2 kap. 7 § konsumentskydds-lagen). Dessa uppgifter kommer således - såvida de erhåller motsvarighet i landskapslagstiftningen - att ankomma på land-skapets administrativa organ intill dess de eventuellt genom överenskommelseförordning överförts till marknadsdomstolen.

Konsumentklagonämnden har såtillvida en speciell ställning att dess uppgifter förefaller vara att hänföra till rättsskipningens område utan att nämnden fördenskull är att betrakta som en domstol. Med hänsyn härtill och eftersom handläggningen av ärenden i nämnden inte leder fram till ett verkställbart beslut utan endast till ett råd om hur man bör förfara i enskilda fall, är det dock tveksamt om förfarandet är att anse som utövande av sådan "domsrätt" som avses i 21 § självstyrelselagen.

Lagen om anordnande av konsumentrådgivning i kommun

Den omständigheten att även kommunerna anförtrotts uppgifter med anknytning till konsumentskyddet visar hur framträdande det offentliga intresset är när det gäller angelägenheter som rör konsumentskyddet. I fråga om tillämpligheten av ifrågavarande regler i landskapet förefaller det som om redan bestämmelsen i 13 § 1 mom. 3 punkten självstyrelselagen, enligt vilken lagstiftningsrätten när fråga är om kommunalförvaltning ankommer på landskapet, ger vid handen att reglerna inte är tillämpliga i landskapet. Emellertid har det ansetts att ifrågavarande bestämmelse i självstyrelselagen endast ger rätt att organisatoriskt reglera kommunernas verksamhet medan det när fråga är om det materiella innehållet av verksamheten är beroende av de allmänna reglerna rörande fördelningen av rättsområdena, huruvida lagstiftningsbehörigheten ankommer på riket eller landskapet. I fråga om lagen om anordnande av konsumentrådgivning i kommun kan konstateras att fråga är om en (offentligrättslig) reglering, varigenom kommunerna pålägges vissa skyldigheter som närmast äger anknytning till sådan näringsverksamhet som avses i konsumentskyddslagen. (Sista sagda förhållande utsäges visserligen inte uttryckligen, men bör anses vara underförstått; således syftar begreppen konsument och näringsidkare sannolikt på samma personkategorier som motsvarande begrepp i konsumentskyddslagen). Av sagda förhållande följer, med hänsyn till det tidigare sagda, att fråga är om lagstiftning inom näringsrättens område, varför ifrågavarande lag inte är tillämplig med avseende på kommunerna i landskapet ifråga om annan näringsutövning än sådan beträffande vilken lagstiftningsbehörigheten ankommer på riket.

F ö r s l a g t i l l å t g ä r d e r

Såsom ovan redan framhållits så är det angeläget att bringa konsumentskyddslagen i kraft i landskapet till de delar den eventuellt inte redan gäller här. Fördenskuhl föreslås att den antages som blankettlag. Däremot föreligger det inte något behov av att antaga lagarna om konsumentombudsmannen, marknadsdomstolen och konsumentklagonämnden som blankettlagar, vilket beror därpå att dessa lagar innehåller huvudsakligen bestämmelser av organisatorisk (formell) karaktär. De väsentliga materiella bestämmelserna ingår nämligen, såvitt fråga är om konsumentombudsmannens och marknadsdomstolens verksamhet, i konsumentskyddslagen (2 kap.7 § och 3 kap. 2 §). De uppgifter som i konsumentskyddslagen är anförtrodda marknadsdomstolen och konsumentombudsmannen skulle, som ovan redan konstaterats, ankomma på landskapsstyrelsen. Avsikten är att landskapsstyrelsen senare skall taga ställning till frågan om dessa uppgifter skall begäras överförda till vederbörande riksorgan genom överenskommelseförordning. Intill dess skulle landskapsstyrelsen vid handläggningen av ärenden rörande bl.a. förbud mot åtgärd som strider mot konsumentskyddslagen i tillämpliga delar iakttaga samma förfarande som konsumentombudsmannen och marknadsdomstolen.

Beträffande frågan om anordnande av konsumentrådgivning i kommunerna, så avser landskapsstyrelsen att taga ställning därtill sedan kommunerna beretts tillfälle att uttala sig om olika alternativa förslag.

2. Detaljmotivering

1 §. De förordningar som föreslås antagna tillika med konsumentskyddslagen är utfärdade i stöd av densamma. I förordningarna stadgas att intyg över felanmälan vid konsumentköp skall ges om varans pris är minst 30 mark (FFS 549/78) samt att bestämmelserna i 6 kap. 1 § konsumentskyddslagen inte skall tillämpas om varans pris understiger 30 mark (FFS 639/78). Förordningarna innehåller dessutom bestämmelser rörande vissa uppgifter för handels- och industriministeriet och näringsstyrelsen, vilka uppgifter i fråga om landskapet bör anses ankomma på landskapsstyrelsen.

Ovan nämnda författningar bifogas föreliggande framställning. (Bilagor 1-3).

2 §. De uppgifter som enligt lagrummet skulle ankomma på landskapsstyrelsen är främst sådana uppgifter som i riket ankommer på konsumentombudsmannen och marknadsdomstolen och vilka uppgifter är av administrativ natur. Fråga är närmast om utfärdande av förbud mot olaglig marknadsföring och olagliga avtalsvillkor samt utsättande av vite till förstärkande av dylika förbud (2 kap. 7 och 8 §§ samt 3 kap. 2-4 §§ konsument-skyddslagen).

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande konsumentskydd.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

För tryggnad av konsumenternas ställning skall vid näringsutövning följande i riket utfärdade författningar, med nedan i denna lag angivna avvikelser, äga tillämpning i landskapet Åland:

- 1) konsumentskyddslagen den 20 januari 1978 (FFS 38/78)
- 2) förordningen den 14 juli 1978 om intyg över felanmälan vid konsumentköp (FFS 549/78), samt
- 3) förordningen den 17 augusti 1978 om hem- och postförsäljning (FFS 639/78).

De i 1 mom. angivna författningarna tillämpas i landskapet sådana de lyder då denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring i någon av författningarna skall de ändrade stadgandena, såvitt ej annat följer av bestämmelserna i denna lag, gälla i landskapet framtidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Upphäves någon i 1 mom. angiven författning, skall dess giltighet i landskapet upphöra samtidigt som i riket.

2 §.

De uppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. angivna författningarna ankommer på statsorgan skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, såvida dessa uppgifter enligt 19 § självstyrelselagen för Åland ankommer på landskapet.

3 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen
av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Mariehamn den 6 mars 1979

L a n t r å d

Lagberedningschef

Folke Woivalin

Christer Jansson

Innehåll:

Nr 38. Konsumentskyddslag, sid. 57. — Nr 39. Lag om anordnande av konsumentutgivning i kommun, sid. 63. — Nr 40. Lag om konsumentombudsmannen, sid. 65. — Nr 41. Lag om marknadsdomstolen, sid. 67. — Nr 42. Lag om konsumentklagoranden, sid. 70. — Nr 43. Förordning om utövande av vissa tjänster inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde, sid. 72.

Nr 38.

Konsumentskyddslag.

Given i Helsingfors den 20 januari 1978.

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Denna lag gäller utbud, försäljning och annan marknadsföring av konsumtionsnyttigheter från näringsidkare till konsumenter. Lagen tillämpas även då näringsidkare förmedlar nyttigheter till konsumenter.

Denna lag gäller icke lagstadgade försäkringar eller arbetstagares gruppförsäkring eller motsvarande av kommunala pensionsanstalten beviljad förmån.

2 §.

Vad i denna lag stadgas om köp skall även tillämpas på byte.

3 §.

Med konsumtionsnyttighet avses i denna lag sådana varor och tjänster, som utbjödes eller i väsentlig omfattning användes för enskild konsumtion.

4 §.

Såsom konsument betraktas i denna lag person, som anskaffar konsumtionsnyttigheter huvudsakligen för sitt personliga bruk eller för att användas i hans privata hushåll.

5 §.

Med näringsidkare avses i denna lag fysisk person eller privat eller offentlig juridisk person, som yrkesmässigt håller till salu, säljer eller eljest mot vederlag överläter konsumtionsnyttigheter.

2 kap.

Reglering av marknadsföringen.

1 §.

Vid marknadsföring får icke användas förfarande, som strider mot god sed eller eljest är otillbörligt mot konsumenterna.

Marknadsföring, vari ej ingår uppgifter, som är av behovet påkallade med hänsyn till konsumenternas hälsa eller ekonomiska trygghet, skall alltid anses otillbörlig.

2 §.

Vid marknadsföring får ej lämnas osanna eller vilseledande uppgifter.

3 §.

Priset på konsumtionsnyttighet får ej uppgivas vara nedsatt med ett större belopp än varnad priser faktiskt understiger det pris näringsidkaren tillgärat uppburit.

4 §.

Vid marknadsföring får ej ske utbud, som innebär att konsumtionsnyttigheter säljes tillsammans med annan nyttighet för ett gemensamt pris eller som förutsätter, att vid köp av en konsumtionsnyttighet annan konsumtionsnyttighet erhålles utan vederlag eller till nedsatt pris, såvida mellan de utbudna konsumtionsnyttigheterna icke föreligger ett uppenbart sakligt samband.

5 §.

Vid marknadsföring får ej utlovas slumpartad förmån, vars erhållande förutsätter vederlag,

ationsnyttighet eller avgivande av
om. är stadgat gäller ej sådana
lingsuppgifter i tidningar och tid-
bör anses utgöra tidsfördriv.

6 §.

ordning kan utfärdas erforderliga

ogandet av produktmärkning och
gar till konsumtionsnyttighet samt
av andra uppgifter, som rör kon-
ghetens kvalitet, egenskaper och
vid marknadsföring;
pgivandet vid marknadsföring av
nyttighets pris och kreditvillkor
avtalsvillkor, samt
ordnandet av sådana tävlingar för
som ansluter sig till marknads-
om högsta tillåtna belopp för till-
eller gratisförmåner vid marknads-

7 §.

are som beställer eller företager
ing kan, om det med hän-
mentskyddet är erforderligt, för-
fortsätta sådan marknadsföring,
mot stadgandena i detta kapitel
öd av dem utfärdade stadganden
elser, eller att upprepa sådan eller
förbar marknadsföring. Förbudet
kas med vite, om ej detta av
är obehövt.

kan, om särskilt skäl därtill före-
delas att gälla även person, som är
ovan i 1 mom. avsedd näringsid-
annan, som handlar för dennes

8 §.

som avses i 7 §, meddelas av mark-
nadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan även
förbud temporärt, varvid förbudet
saken är slutligt avgjord.

entombudsmannen kan meddela i
förbud eller meddela förbud tem-
olighet med vad som är stadgat i
konsumtombudsmannen (40/78).

9 §.

meddelande av ovan i 7 § avsett förbud
nadsdomstolen ålägga näringsidkare
delats förbud eller som företagit eller
marknadsföring att inom utsatt tid kor-
marknadsföringsutgård, om detta bör an-
ligt på grund av de uppenbara olägen-

heter som åtgärden förorsakar konsumenterna.
Åläggandet kan förstärkas med vite.

10 §.

Marknadsföringens lägenlighet med hänsyn
till konsumentskyddet övervakas av konsument-
ombudsmannen.

Om marknadsdomstolen och behandlingen
av ärenden i denna är, förutom vad ovan
sagts, stadgat i lagen om marknadsdomstolen
(41/78).

11 §.

Den som uppsåtligt bryter mot stadgan-
dena i 2—5 §§ eller stadganden, som utfärdats
med stöd av 6 §, skall för marknadsförings-
brott dömas till böter eller till fängelse i högst
ett år.

Den som av grovt vållande bryter mot ovan
i 1 mom. avsedda stadganden, skall för mark-
nadsföringsförfäelse dömas till böter.

Den som bryter mot förbud, som meddelats
med stöd av 7 § och som förstärkts med vite,
kan dock ej dömas till straff för samma hand-
ling.

Åtal rörande marknadsföringsbrott och -för-
seelse handlägges av allmän underrätt. Allmän
åklagare får väcka åtal för marknadsföringsbrott
och -förfäelse endast på grundval av konsu-
mentombudsmannens anmälan.

3 kap.

Reglering av avtalsvillkor.

1 §.

Näringsidkare får ej vid utbud av kon-
sumtionsnyttigheter använda avtalsvillkor,
som med beaktande av priset för konsumtions-
nyttighet och av övriga på saken verkande
omständigheter bör anses som oskäligt mot
konsumenterna.

2 §.

Näringsidkare kan, om det med hänsyn till
konsumentskyddet är erforderligt, förbjudas
att använda avtalsvillkor, som strider mot 1 §,
eller ånyo använda sådant eller därmed jäm-
förbart avtalsvillkor. Förbudet skall förstärkas
med vite, om ej detta av särskilt skäl är obe-
hövt.

Förbudet kan, om särskilt skäl därtill före-
ligger, meddelas att gälla även person, som är
ansluten hos ovan i 1 mom. avsedd närings-
idkare, eller annan, som handlar för dennes
räkning.

Förbud,
marknadsföring
även medde-
det gäller t
Konsumer
2 § avsett
porärt i en
lagen om

Med häns-
användning
ombudsmann
Om mer
av ärenden
sagts, stadga
(41/78).

Jämknings

Är pris, v
i denna lag,
tionsnyttighe
pristulvån, ka
kor i sådan
kan det jäm
I 1 § i
betydelse för
skäligen kan
jämknings, för
avskat även
icke helt på

Förordningen
järens fullg
stadgas om
Vad i den
gäller även
sådan som i
moda vid la
varan eller
föring av
nats onskliga
kan förmod

3 §.

Förbud, som avses i 2 §, meddelas av marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen kan även meddela förbud temporärt, varvid förbudet gäller tills saken är slutligt avgjord.

Konsumentombudsmannen kan meddela i 2 § avsett förbud eller meddela förbud temporärt i enlighet med vad som är stadgat i lagen om konsumentombudsmannen (40/78).

4 §.

Med hänsyn till konsumentskyddet övervakas användningen av avtalsvillkor av konsumentombudsmannen.

Om marknadsdomstolen och behandlingen av ärenden i denna är, förutom vad ovan sagts, stadgat i lagen om marknadsdomstolen (41/78).

4 kap.

Jämkning av avtal rörande konsumtionsnyttighet.

1 §.

Är pris, vilket grundar sig på avtal som avses i denna lag, oskäligt med hänsyn till konsumtionsnyttighetens kvaliteter och den allmänna prisnivån, kan det jämkas. Är annat avtalsvillkor i sådant avtal oskäligt mot konsumenten, kan det jämkas eller lämnas utan avseende.

Har i 1 mom. avsett avtalsvillkor sådan betydelse för avtalsförhållandet, att det icke skäligen kan fordras att avtalet, sedan villkoret jämkats, förblir i kraft i övrigt oförändrat, kan avtalet även i annat hänseende jämkas om det icke helt skall förfalla.

5 kap.

Om ansvar vid köp av konsumtionsvara.

1 §.

Föreligger fel i vara eller dröjsmål med säljarens fullgörelse, tillämpas vad som nedan stadgas om säljares och annan persons ansvar.

Vad i detta kapitel är stadgat om fel i vara gäller även, om varan icke av annan orsak är sådan som köpare i allmänhet har skäl att förmoda vid köp av sådan vara eller försävt om varan eller om dess användning vid marknadsföring av den i Finland till allmänheten lämnats oriktiga eller vilseledande uppgifter, vilka kan förmodas ha inverkat på köpet, likväl ej

om säljaren på vederbörligt sätt lämnat uppgifterna eller om köparen eljest visas ha haft de riktiga uppgifterna.

2 §.

När fel föreligger i vara, har köparen rätt att kräva felfri vara i stället för den tidigare varan eller att kräva prisnedsättning. Köparen har rätt att häva köpet, då annan påföljd med hänsyn till omständigheterna ej kan anses skäligen för köparen.

Om säljaren emellertid sedan köparen anmält felet erbjuder sig att på egen bekostnad utan dröjsmål avhjälpa felet, skall köparen bereda säljaren tillfälle därtill, såvitt avhjälpan av felet kan ske utan att varns värde nedgår eller utan väsentlig olägenhet för köparen.

3 §.

Har säljaren eller någon annan för hans räkning skriftligen förbundit sig att på egen bekostnad ombesörja avhjälpan av fel i vara och har felet ej vederbörligen avhjälpits inom skäligen tid efter det köparen anmält felet, har köparen, om icke säljaren lämnat felfri vara i stället för den tidigare varan, rätt att kräva ersättning för att han hos annan låter avhjälpa felet eller att kräva prisnedsättning eller att häva köpet.

4 §.

Överensstämmer ej vara med stadganden eller bestämmelser, som meddelats till skydd för hälsan, eller är vara så bristfällig eller eljest till sin kvalitet sådan, att den ej kan användas på åsyftat sätt utan att köparens eller annan persons hälsa äventyras, har köparen rätt att häva köpet, utan hinder av vad i 2 § om utövande av hävningsrätt är stadgat.

5 §.

Har säljaren eller någon annan för hans räkning genom att i köpet lämna köparen garanti eller eljest förbundit sig att svara för varans kvalitet, skall fel i vara anses föreligga, om varan avviker från vad som uppgivits i utfästelsen och om säljaren icke visar att detta beror på omständighet, som bör tillräknas köparen, eller som har föranletts av olyckshändelse som varan blivit utsatt för efter överlåtelsen.

6 §.

Har överenskommelse träffats om att vara sälles i befintligt skick eller på motsvarande villkor, skall fel i vara likväl anses föreligga, ifall varan icke överensstämmer med de upp-

annars köparen eller ifall säljaren
uppläsa köparen om sådana
er beträffande varan, som han
h som var av väsentlig betydelse
ngående. Fel i vara skall jämväl
ga, om varan med beaktande av
n och andra omständigheter eljest
sämre än vad köparen haft skäl

7 §.

icke avlämnats vid köpslutet, skall
inna varan vid avtalad tid, eller
icke har avtalats, inom skälig tid
let av köpet.

8 §.

säljarens fullgörande av orsak, som
omständigheter för vilken köparen
köparen häva köpet, om icke
länar varan inom en av köparen
älig tillägsfrist. Kan dröjsmålet
ra väsentlig olägenhet för köparen,
äva köpet omedelbart.
rätt att häva köpet med anledning
s dröjsmål kan begränsas genom
melse, om köpet avser vara, som
verkar på köparens beställning och
bes anvisningar eller som säljaren
n icke på skäliga villkor kan sälja

9 §.

är skyldig att ersätta utgifter, som
köparen av erforderliga åtgärder
av fel i vara eller säljarens dröjsmål,
n utgifter, som orsakats av er-
n åtgärder, vilka blivit onyttiga till
felet i varan eller av dröjsmålet.
let eller dröjsmålet orsakat köparen
an skada, skall säljaren ersätta den,
icke visar, att han förfarit med om-

10 §.

enligt 1 § 2 mom. fel i vara föreliggå,
för den skada, som därav orsakats
och som skall ersättas enligt 9 §,
om vars försorg uppgiften lämnats
mväl säljaren, om denne kan visas ha
avårslöst.
skada förorsakats av att utfästelse att
fel, vilken avgivits för säljarens räkning
et med 3 §, ej uppfyllts, ansvarar den
givit utfästelsen för skada som härav
köparen och som skall ersättas en-

11 §.

Vad i detta kapitel är stadgat om skadestånd
gäller ej av fel i vara orsakad personskada, ej
heller sakskada på annat än den sålda varan.

12 §.

Skall köpeskillingen erläggas i samband med
varans avlämnande eller vid viss tid därefter,
får köparen hålla köpeskillingen inne, till dess
felfri vara avlämnats till honom eller felet eljest
blivit avhjälpt.

13 §.

Vill köparen göra gällande rättighet, som till-
kommer honom enligt 1—6 eller 9—10 §§,
skall han till säljaren anmäla felet inom skälig
tid efter det han märkt eller bort märka felet.
Har någon utfäst sig att för säljarens räkning
avhjälpa fel i vara eller ansvara för varas kvali-
teten, kan anmälan göras även till den som av-
givit utfästelsen.

Köparen skall så snabbt som möjligt an-
mäla sina krav på grund av fel som föreligger
i vara eller dröjsmål samt grunden för kraven
till säljaren eller den, mot vilken han med
stöd av stadgandena i detta kapitel vill fram-
ställa krav.

14 §.

Genom förordning kan stadgas, att vid köp
av konsumtionsvara, i vilken köpeskillingen är
större än ett genom förordningen fastställt be-
lopp, skall säljaren eller annan person, ifall
han icke godkänner i 13 § avsett krav av
köparen, giva denne ett skriftligt intyg, av vilket
framgår när anmälan om felet och om kravet
mottagits, fullgörande som måhända erbjudits
köparen samt övriga erforderliga omständig-
heter.

15 §.

Villkor som begränsar rättigheter, vilka till-
kommer köparen enligt detta kapitel, är utan
verkan.

6 kap.

Hem- och postförsäljning av konsumtionsvara.

1 §.

Köparen har rätt att inom nedan i 3 och
6 §§ stadgad tid frånträda anbud om köp av
vara eller sådant antagande svar på säljarens
anbud, som grundar sig på att varan utbjudes
till köparen per telefon eller personligen på
annan plats än säljarens driftställe (*hemför-
säljning*) eller per post (*postförsäljning*).

Genom i
dena i de
ifall köpesk
förordningar

Säljaren e
försäljning
skild handli
och adress,
övriga avtal
de av de m
enligt 1—5
Har i i
lämnats till
köparens an

Vid hem-
av anbud el
lig anmälan
som avses i
gjorde sitt
haft tillfälle
skall fristen
han mottog
Då fristen
då handlinge

Har köpa
ran eller de
träda sitt an
varan tillfö
ändrat och e
ken säljare
jaren utan o
skall under
varan kan e
Har varan
kats utan kö
förlust av r
svarar icke
kats av att
undersökas

Vid hemf
mål, efter at
trädande, ä
skillingen. K
varan inne.
Köparens
säljarens räkn
der förför

Nr 38

2 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 1978.
3 §.
Inträdandet om tillämpning och
av denna lag kan utfärdas genom

den 20 januari 1978.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Minister Paul Paaveia

I enligh

Kommun
rådgivning.

Vid kons
1) lönas
gående kons
deras kvalite
samt om kon
2) bistår
näringsidkare
fläktsituation
en förliknin
3) hänvis
skyddsorgan.
Till kons
jämväl för rå
som går ut p
heternas kva
föring.

För kons
finnas en ell
nödigt antal
betslagare. I
giften som f

Konsumenten
ligt lagen om
hemort i kon
sument erhå
den kommun
har driftställ

Konsumenten
het riktas äve
till föreligger
saken eller

Nr 549.

Förordning

om intyg över felanmälan vid konsumentköp.

Given i Nådendal den 14 juli 1978.

På föredragning av justitieministern stadgas med stöd av 5 kap. 14 § och 7 kap 2 § konsumentskyddslagen den 20 januari 1978 (38/78):

1 §.

Framställer köpare av konsumtionsvara krav på grund av fel som avses i 5 kap. konsumentskyddslagen (38/78) och är priset på varan minst trettio mark, skall den till vilken kravet framställts giva köparen ett i 5 kap. 14 § konsumentskyddslagen åsyftat intyg (*intyg över felanmälan*), om han icke godkänner köparens krav.

2 §.

Handels- och industriministeriet fastställer allmänt formulär till intyg över felanmälan.

3 §.

Den här förordning träder i kraft den 1 september 1978.

Nådendal den 14 juli 1978.

Republikens President

URHO KKKONEN

Justitieminister Paavo Nikula

Nr 639.

Förordning

om hem- och postförsäljning.

Given i Helsingfors den 17 augusti 1978.

Utdragning av handels- och industriministerns stadgas med stöd av 6 kap. 1 § 2 mom. konsumentskyddslagen den 20 januari 1978 (38/78) som följer:

1 §.

Varer den i konsumentskyddslagens avsedda köpeskillingen på vara vid postförsäljning 30 mark, tillämpas stadgandena i sagda kapitel.

Exemplar av vara sålts på samma pris per enhet understiger 30 mark, omfattas priset av stadgandena i sagda kapitel.

2 §.

Näringsstyrelsen kan, om det ur konsumentens synvinkel måste betraktas som erforderligt, på villkor som den bestämmer bevilja tillstånd att i hem- och postförsäljning använda avtalsvillkor som begränsar köparens rätt enligt stadgandena i 6 kap. 1 § konsumentskyddslagen. Tillstånd kan beviljas för konsumtionsvaror:

1. För beställda varor; samt
2. För andra varor, vilkas återförsäljningsvärde är betydligt på grund av att köparen inte känner tecken eller annan köparspecifika egenskaper skall ingå i varan.

Näringsstyrelsen överväger tillståndsansökan skall den beakta de vedertagna distribu-

tionsformerna för den vara som är föremål för hem- och postförsäljning och tillgången på varan i minuthandeln samt eventuella alternativa lösningar för begränsande av de kostnader som rätten till frånträdande förenleder.

I tillståndsvillkoren bestämmer näringsstyrelsen, i enlighet med stadgandena i 6 kap. 7 § konsumentskyddslagen, det område, inom vilket i köp, som avslutas med där bosatta konsument, i tillståndet avsett avtalsvillkor får användas.

3 §.

Näringsstyrelsen kan, om det ur konsumentens synvinkel måste betraktas som erforderligt, på villkor som den bestämmer bevilja näringsidkare, som ansökt därom, för viss tid tillstånd att i hemförsäljning använda avtalsvillkor, enligt vilket vara som mottagits per post även returneras per post.

I behandlingen av ovan avsedda ansökningar och beviljandet av tillstånd iakttages vad därom i 2 § 2 och 3 mom. är stadgat.

4 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1978.

Helsingfors den 17 augusti 1978.

Vid förfall för Republikens President

Statsminister

KALEVI SORSA

Handels- och industriminister Eero Rantala

På för...

Härmed
den 19
flytande
form, för
gående up
och vägas
vember 19

Helsi...

Nr 639.

Förordning om hem- och postförsäljning.

Given i Helsingfors den 17 augusti 1978.

På föredragning av handels- och industriministern stadgas med stöd av 6 kap. 1 § 2 mom. och 7 § konsumentskyddslagen den 20 januari 1978 (38/78) som följer:

1 §.

Understiger den i konsumentskyddslagens 6 kap. 1 § avsedda köpeskillingen på vara vid hem- eller postförsäljning 30 mark, tillämpas icke stadgandena i sagda kapitel.

Då flere exemplar av vara sålts på samma gång och priset per enhet understiger 30 mark, men det sammanlagda priset är minst 30 mark, tillämpas stadgandena i sagda kapitel.

2 §.

Näringsstyrelsen kan, om det ur konsumenternas synvinkel måste betraktas som erforderligt, på villkor som den bestämmer bevilja näringsidkare, som ansökt därom, för viss tid tillstånd att vid hem- och postförsäljning använda avtalsvillkor som begränsar köparens rätt att återropa stadgandena i 6 kap. 1 § konsumentskyddslagen. Tillstånd kan beviljas för följande konsumtionsvaror:

- 1) måttbeställda varor; samt
- 2) övriga varor, vilkas återförsäljningsvärde sjunker betydligt på grund av att köparen krävt att kännetecken eller annan köparspecifik säregenskap skall ingå i varan.

Då näringsstyrelsen överväger tillståndsansökan skall den beakta de vedertagna distribu-

tionsformerna för den vara som är föremål för hem- och postförsäljning och tillgången på varan i minuthandeln samt eventuella alternativa lösningar för begränsande av de kostnader som rätten till frånträdande föranleder.

I tillståndsvillkoren bestämmer näringsstyrelsen, i enlighet med stadgandena i 6 kap. 7 § konsumentskyddslagen, det område, inom vilket i köp, som avslutas med där bosatta konsumenter, i tillståndet avsett avtalsvillkor får användas.

3 §.

Näringsstyrelsen kan, om det ur konsumenternas synvinkel måste betraktas som erforderligt, på villkor som den bestämmer bevilja näringsidkare, som ansökt därom, för viss tid tillstånd att i hemförsäljning använda avtalsvillkor, enligt vilket vara som mottagits per post även returneras per post.

I behandlingen av ovan avsedda ansökningar och beviljandet av tillstånd iakttages vad därom i 2 § 2 och 3 mom. är stadgat.

4 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 september 1978.

Helsingfors den 17 augusti 1978.

Vid förfall för Republikens President

Statsminister

KALEVI SORSA

Handels- och industriminister *Eero Rantala*